

RIETAVO MYKOLO KLEOPO OGINSKIO MENO MOKYKLA

PAGRINDINIO MUZIKINIO FORMALŪJŲ ŠVIETIMĄ PAPILDANČIO UGDYMO VARINIŲ PUČIAMŪJŲ INSTRUMENTŲ PROGRAMA

I SKYRIUS BENDROSIOS NUOSTATOS

1. Pagrindinio muzikinio formalųjų švietimą papildančio ugdymo programos paskirtis – parengti Rietavo Mykolo Kleopo Oginskio meno mokyklos lygmens Programą ir užtikrinti ugdymo kokybę.
2. Pasirinkti Programą gali mokiniai, baigę pradinio muzikinio formalųjų švietimą papildančio ugdymo programą.
3. Programos trukmė – 4 metai.
4. Programai įgyvendinti rekomenduojama mokymosi aplinka ir mokymosi priemonės:
  - 4.1. mokinio pasirinktas varinis pučiamasis muzikos instrumentas, garso klausymosi įranga, metronomas, kompiuteris su interneto prieiga;

II SKYRIUS PROGRAMOS TIKSLAS, UŽDAVINIAI IR STRUKTŪRA

5. Programos tikslas – sistemiškai plėsti mokinių muzikos srities žinias, stiprinti muzikavimo gebėjimus ir įgūdžius ir suteikti bendrųjų ir dalykinių muzikinių kompetencijų.
6. Programos uždaviniai:
  - 6.1. sudaryti mokiniams galimybę plėtoti jų poreikius bei meninius ir kūrybinius gebėjimus atitinkančias muzikinio ugdymo formas;
  - 6.2. gilinti muzikos atlikimo įgūdžius ir gebėjimą naudotis muzikos kalbos priemonėmis;
  - 6.3. tenkinti pažinimo ir individualios muzikinės raiškos poreikius, ugdyti muzikalumą.
7. Programos branduolį sudaro šie dalykai:
  - 7.1. muzikavimas;
  - 7.2. solfedžio;
  - 7.3. muzikos istorija;
  - 7.4. ansamblis arba antrasis muzikos instrumentas, kuriuos siūlo mokykla, atsižvelgdama į muzikavimo turinį.
8. Mokiniui privalomi yra keturi branduolio dalykai. Pasirenkamuosius dalykus (pvz., kompiuterinis muzikos raštingumas, improvizacija, orkestras ir kt.) siūlo mokykla.
9. Programą baigusiems mokiniams rekomenduojama tęsti muzikinį ugdymą, renkantis profesinės linkmės muzikinio ugdymo modulį, specializuoto ugdymo krypties muzikos programą (pagrindinio ir vidurinio ugdymo kartu su muzikos ugdymu programą) ar muzikinio neformaliojo vaikų švietimo programą.

III SKYRIUS MUZIKAVIMAS

10. Muzikavimo paskirtis – tobulinti mokinio pasirinkto instrumentinio muzikavimo įgūdžius.
11. Muzikavimo tikslas – puoselejęnt individualumą ir prigimtines galias, padėti mokiniams įgyti instrumentinio muzikavimo žinių ir įgūdžių, kurių reikia kūrybiškumui atsiskleisti.
12. Muzikavimo uždaviniai:
  - 12.1. gilinti muzikinius gebėjimus ir kūrybiškumą;
  - 12.2. tobulinti instrumento valdymo įgūdžius;

- 12.3. tobulinti muzikinės kalbos vartojimą;
- 12.4. skatinti emocinius, kūrybinius išgyvenimus ir aktyvų dalyvavimą muzikinėje veikloje.
13. Muzikavimo veiklos sritys:
- 13.1. muzikavimo technikos įvaldymas;
- 13.2. muzikos kūrinių interpretavimas;
- 13.3. muzikinė atlikėjo raiška socialinėje kultūrinėje aplinkoje.
14. Muzikavimo mokymo trukmė – 4 metai.
15. Muzikavimo mokomasi, pasirinkus vieną iš šių muzikos instrumentų:
- 15.1. varinį pučiamąjį instrumentą – trimitą, tromboną, tenorą, eufoniją, tūbą, ir kt.
16. Muzikavimo mokymas:
- 16.1. muzikavimo pamokos vyksta mokantis individualiai, skiriamos 2 valandos per savaitę;
- 16.2. numatoma 0,5 valandos per savaitę koncertmeisteriui.
17. Mokinių pasiekimai:

1. 1. Veiklos sritis - muzikavimo technikos įvaldymas	
Nuostata –tobulinti muzikos kūrinių atlikimo gebėjimus	
Esminis gebėjimas –tobulinti atlikimo techniką, atliekant vis sudėtingesnę repertuarą	
Gebėjimai	Žinios ir supratimas
1.2. Atlikti sudėtingesnius muzikinius kūrinius.	1.1.1. Tikslingai vartoti ir paaiškinti muzikos kalbos priemonės; 1.1.2. naudoti teisingą aplikatūrą, alteraciją, galėti paaiškinti nuorodas; 1.1.3. įvardyti kūrinio formos elementus.
1.2. Tobulinti garso išgavimo įgūdžius.	1.2.1. Naudoti ir gebėti paaiškinti garso išgavimo būdus; 1.2.2. naudoti ir gebėti paaiškinti muzikos instrumento ar balso galimybes formuojant kokybišką garsą.
2. Veiklos sritis - muzikos kūrinių interpretavimas	
Nuostata –suprasti ir išraiškingai atlikti sudėtingesnę muzikinį tekstą	
Esminis gebėjimas –atliekant kūrinių taikyti muzikos kūrinių atskleidimo išraiškos priemonės	
Gebėjimai	Žinios ir supratimas
2.1. Išraiškingai atlikti skirtingų žanrų kūrinius.	2.1.1. Atpažinti ir nustatyti kūrinių žanrą, tinkamai jį interpretuoti; 2.1.2. apibūdinti atliekamo kūrinio formą; 2.1.3. stengtis kuo tiksliau atlikti kūrinio faktūros reikalavimus (ritmas, garsas, štrichai); 2.1.4. apibūdinti ir perteikti atliekamų kūrinių emocijas; 2.1.5. demonstruoti kūrybiškumą, savarankišką mąstymą, sprendžiant kylančius meninius uždavinius.
2.2. Lavinti skaitymo iš lapo įgūdžius.	2.2.1. Savarankiškai analizuoti ir atlikti nežinomą muzikinį tekstą.

2.3. Improvizuoti ir kurti muzikines kompozicijas.	2.3.1. Žinoti improvizavimo ir komponavimo principus; 2.3.2. išskirti muzikos kūrimo priemones ir būdus; 2.3.3. pristatyti savo kūrybinę idėją ir jai įgyvendinti pasirinktas muzikos išraiškos priemones; 2.3.4. gebėti užrašyti ir viešai atlikti savo kūrinį.
3. 3. Veiklos sritis - muzikinė atlikėjo raiška socialinėje kultūrinėje aplinkoje	
Nuostata –dalyvauti koncertinėje veikloje	
Esminis gebėjimas – viešai atlikti muzikinius kūrinius klausytojams	
Gebėjimai	Žinios ir supratimas
3.1. Dalyvauti mokyklos koncertuose ir kituose kultūriniuose muzikiniuose renginiuose, festivaliuose, konkursuose ir kt.	3.1.1. Atlikti pasirinktą ar numatytą programą mokyklos ar miesto (rajono) renginiuose; 3.1.2. tinkamai elgtis scenoje; 3.1.3. žinoti konkursų, festivalių paskirtį, reikalavimus ir juos vykdyti.
3.2. Vertinti savo ir kitų pasirodymus.	3.2.1. Sugebėti apibūdinti ir vertinti savo ar draugų atlikimą (išskiriant privalumus ir trūkumus); 3.2.2. žinoti, stebėti ir vertinti aplinkoje vykstančius muzikinius reiškinius.

18. Rekomenduojama muzikavimo turinio apimtis:

18.1. muzikos kūrinių atlikimo įgūdžių tobulinimas: pagrindiniai garso išgavimo būdai, kvėpavimas, intonavimas, ritminis tikslumas;

18.2. muzikos kūrinių interpretavimas: sudėtingesnių muzikos kūrinių formų sintaksinių elementų, nuotaikos, dinaminio plano apibūdinimas ir atlikimas, skaitymo iš lapo įgūdžių lavinimas, improvizacinių gebėjimų ugdymas;

18.3. muzikos atlikėjo raiška socialinėje kultūrinėje aplinkoje: kūrinių viešas atlikimas ir įsivertinimas, kitų atlikėjų vertinimas, sceninės patirties kaupimas;

18.4. rekomenduojamas kūrinių skaičius per mokymosi metus:

Muzikos instrumentas	Mokymosi metai	Kūrinių skaičius per mokymosi metus					Vertinimo formos
		Stambios formos kūriniai	Gamos	Pjesės	Etiudai	Savaitinės valandos	
Variniai pučiamieji instrumentai	1	1-2	8-10	4-6	6-8	2	I pusmetis- Kalėdinis koncertas; II pusmetis- akademinis koncertas.
	2	1-2	10-12	4-6	6-8	2	
	3	1-2	12-14	4-6	6-8	2	
	4	1-2	14-16	4-6	6-8	2	Mokiniam, baigusiems pagrindinio ugdymo programą ir išlaikiusiems muzikavimo egzaminą, išduodamas mokyklos baigimo pažymėjimas.

UGDYMO TURINYS

19. varinių pučiamųjų instrumentų ugdymo turinys:

19.1. varinių pučiamųjų instrumentų pirmieji mokymosi metai:

Varinių pučiamųjų instrumentų ugdymo turinys metams	
Stambios formos kūriniai	1-2 stambios formos kūriniai;
Pjesės	4-6 skirtingo charakterio pjesės pjesės;
Etiudai	6-8 etiudai;
Gamos	Gamos iki trijų ženklų: C-dur, G-dur, D-dur, F-dur, B-dur, a-moll, e-moll, h-moll, d-moll, g-moll (natūrali, harmoninė, melodinė), trigarsis.

19.2. varinių pučiamųjų instrumentų antrieji mokymosi metai:

Varinių pučiamųjų instrumentų ugdymo turinys metams	
Stambios formos kūriniai	1-2 stambios formos kūriniai;
Pjesės	4-6 skirtingo charakterio pjesės;
Etiudai	6-8 etiudai;
Gamos	Gamos iki keturių ženklų: C-dur, G-dur, D-dur, A-dur, F-dur, B-dur, Es-dur, a-moll, e-moll, h-moll, fis-moll, d-moll, g-moll, c-moll (natūrali, harmoninė, melodinė), trigarsis.

19.3. varinių pučiamųjų instrumentų tretieji mokymosi metai:

varinių pučiamųjų instrumentų ugdymo turinys metams	
Stambios formos kūriniai	1-2 stambios formos kūriniai;
Pjesės	4-6 skirtingo charakterio pjesės;
Etiudai	6-8 etiudai;
Gamos	Gamos iki penkių ženklų: C-dur, G-dur, D-dur, A-dur, E-dur, F-dur, B-dur, Es-dur, As-dur, a-moll, e-moll, h-moll, fis-moll, cis-moll, d-moll, g-moll, c-moll, f-moll (natūrali, harmoninė, melodinė), trigarsis, chromatinė gama.

19.4. varinių pučiamųjų instrumentų ketvirtieji mokymosi metai:

varinių pučiamųjų instrumentų ugdymo turinys metams	
---	--

Stambios formos kūriniai	1-2 stambios formos kūriniai;
Pjesės	4-6 skirtingo charakterio pjesės;
Etiudai	6-8 etiudai;
Gamos	Gamos iki penkių ženklų: C-dur, G-dur, D-dur, A-dur, E-dur, F-dur, B-dur, Es-dur, As-dur, a-moll, e-moll, h-moll, fis-moll, cis-moll, d-moll, g-moll, c-moll, f-moll (naturali, harmoninė, melodinė), trigarsis, aštuntinėmis natomis. Chromatinė

20. Mokinių vertinimas:

20.1. mokiniai vertinami kas pusmetį:

20.1.1. atsiskaito po vieną etiudą ir gamą pasirinktinai;

20.1.2. I pusmetį organizuojami Kalėdiniai koncertai;

20.1.3. II pusmetį mokiniai pasirodo akademiniam koncerte;

20.2. ketvirtais metais mokiniai laiko muzikavimo egzaminą.

21. Apibendrinamasis pasiekimų ir pažangos vertinimas:

Apibendrinamasis pasiekimų ir pažangos vertinimas		
Mokymosi metai	Vertinimo formos	Atsiskaitymo turinys
1 metai	I pusmetis - Kalėdinis koncertas	1-2 pjesės;
	II pusmetis - akademinis atsiskaitymas	2 skirtingo pobūdžio kūriniai;
2 metai	I pusmetis - Kalėdinis koncertas	1-2 pjesės;
	II pusmetis - akademinis atsiskaitymas	2 skirtingo pobūdžio kūriniai arba pjesė ir stambios formos kūrinys;
3 metai	I pusmetis - Kalėdinis koncertas	1-2 pjesės;
	II pusmetis - akademinis atsiskaitymas	2 skirtingo pobūdžio kūriniai arba pjesė ir stambios formos kūrinys;
4 metai	I pusmetis - Kalėdinis koncertas	1-2 kūriniai;
	II pusmetis - muzikavimo egzaminas	Etiudas, 2 skirtingo charakterio kūriniai: pjesė ir stambios formos kūrinys.

V SKYRIUS ANSAMBLIS

22. Ansamblio paskirtis – ugdyti bendruosius muzikavimo gebėjimus, suteikti ir tobulinti ansamblinio muzikavimo patirtį.

23. Ansamblio tikslas – puoselėjant individualumą ir prigimtinės galias, padėti mokiniams įgyti instrumentinio muzikavimo ansamblinio muzikavimo žinių ir įgūdžių, kurių reikia atsiskleisti kūrybiškumui ir artistiškamui.

24. Ansamblio uždaviniai:

24.1. pažinti ansamblių kūrinių repertuarą, ugdyti ansamblinio muzikavimo įgūdžius;

24.2. ugdyti mokinių artistiškumą, kausti sceninės kultūros patirtį;

24.3. skatinti mokinius kūrybiškai pritaikyti muzikavimo pamokose įgytas žinias ir gebėjimus;

24.4. sudaryti galimybes mokinių iniciatyvai ir aktyvumui, pasirenkant ansamblio sudėtį ir repertuarą.

25. Ansamblio veiklos sritys:

25.1. ansambliško ugdymas;

25.2. kūrinių interpretavimas ansamblyje;

25.3. atlikėjo raiška socialinėje kultūrinėje aplinkoje.

26. Ansambliai gali būti:

26.1. tradicinės sudėties (varinių pučiamųjų instrumentų ansambliai);

26.2. kameriniai ansambliai (fortepijonas ir kiti pučiamieji instrumentai (trimitas, trombonas, eufonija, tūba ir kt.)) (2, 3, 4, 6 mokiniai);

26.3. netradicinės sudėties ansambliai (sudaryti iš skirtingų rūšių instrumentų arba balsų).

27. Ansamblio mokymas:

27.1. mokymosi trukmė – nuo 1 iki 4 metų.

27.2. mokomasi 2 valandas per savaitę;

27.3. tobulinami skaitymo iš lapo gebėjimai, ugdomas poreikis savarankiškam individualiam darbui, repetavimui grupėje, bendravimui ir bendradarbiavimui;

27.4. žadinama mokinio kūrybinė iniciatyva ir vaizduotė, plečiamas muzikinis akiratis;

27.5. atliekant kūrinius, daugiausia dėmesio skiriama teksto skaitymo įgūdžiams, ritminės pulsacijos, intonavimo tikslumo lavinimui ir kūrinių interpretavimui ansamblyje;

27.6. numatomos koncertmeisterio valandos.

28. Mokinių pasiekimai:

1. Veiklos sritis - ansambliško ugdymas	
Nuostata –įgyti muzikavimo ansamblyje patirties	
Esminis gebėjimas – sukurti bendrą meninį rezultatą ansamblyje kartu su kitais atlikėjais	
Gebėjimai	Žinios ir supratimas
1. Perteikti muzikos kūrinių nuotaiką.	1. Apibūdinti kūrinių charakterį, dinamiką
2. Stilingai atlikti muzikos kūrinių.	1.2.1. Apibūdinti kūrinių tematiką, stiliaus ir žanro ypatumus.
3. Derinti savo veiksmus su kitų ansamblio dalyvių veiksmis.	1. Apibūdinti ir aptartis savo ir kitų atlikėjų interpretaciją.
2. Veiklos sritis - kūrinių ansamblinis interpretavimas	
Nuostata –tobulinti muzikinio bendradarbiavimo gebėjimą	
Esminis gebėjimas – išraiškingai interpretuoti ansamblinės muzikos kūrinius	
Gebėjimai	Žinios ir supratimas
2.1. Atlikti savo partiją ansamblyje.	2.1.1. Nusakyti kūrinių metra, tempą; 2.1.2. paaiškinti atlikimo štrichus.

2.2. Raiškiai perteikti kūrybiškas emocijas.	2.2.1. Žinoti muzikos kalbos elementus.
2.3. Klausyti ir kontroliuoti savo ir kitų atlikimą.	2.3.1. Girdėti kitų ansamblio dalyvių balsus ar instrumentus.
3. Veiklos sritis - atlikėjo raiška socialinėje kultūrinėje aplinkoje	
Nuostata – dalyvauti koncertuose(pasirodymuose) scenoje	
Esminis gebėjimas – atlikti parengtą ansamblio programą koncerte	
Gebėjimai	Žinios ir supratimas
3.1. Scenoje atlikti ansamblio koncertinę programą.	3.1.1. Tinkamai elgtis scenoje; 3.1.2. kokybiškai atlikti savo partiją.
3.2. Dalyvauti muzikiniuose renginiuose.	3.2.1. Gebėti pristatyti ansamblio koncertinę

29. Rekomenduojama ansamblio turinio apimtis:

29.1. ansamblio pojūčio lavinimas – sceninės patirties pradmenys, gebėjimas girdėti ir vertinti save ir kitus ansamblio dalyvius;

29.2. muzikos kūrybiškų interpretavimas – nesudėtingų muzikos kūrybiškų formų pagrindinių sintaksinių elementų, nuotaikos, dinaminio plano apibūdinimas ir atlikimas;

29.3. muzikos atlikėjo raiška socialinėje kultūrinėje aplinkoje – kūrybiškų viešas atlikimas ir įsivertinimas, sceninės patirties pradmenys;

29.4. rekomenduojamas kūrybiškų skaičius per mokymosi metus – 4–6 kūrybiniai.